

УДК 634.7(471.63)

ПОРІВНЯЛЬНА АГРОЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТОВАРНИХ І УНІВЕРСАЛЬНИХ НАСАДЖЕНЬ СУНИЦІ СОРТІВ ХОНЕЙО І АЛЬБІОН В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Ілляшенко Є. С., магістрант,

Алексеева О. М., к. с.-г.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Робота присвячена з'ясуванню агроекономічної доцільності вирощування насаджень суниці універсального використання в умовах Степової зони півдня України.

Постановка проблеми. Аналіз останніх джерел. За комплексом цінних господарсько-біологічних властивостей суниця залишається однією з провідних ягідних культур у світовому виробництві ягід.

Суниця – це ягідна культура, попит на яку щорічно зростає [1].

При високому рівні агротехніки суниця – одна з найбільш скороплідних і урожайних серед плодових і ягідних культур. Завдяки цим якостям у багатьох країнах світу виробництво ягід її невинно збільшується [2, 3].

При правильному догляді можна отримати від плантації суниці не лише великий урожай ягід, а і посадковий матеріал, тому що суниця має дуже добрий потенціал розмноження. Тобто використовувати насадження суниці як універсальні.

Вирощування суниці в універсальних насадженнях дає змогу зменшити витрати господарства на розсаду при невеликому зниженні врожайності. Це дозволить невеликим господарствам знизити собівартість продукції, тим самим підвищити рентабельність вирощування культури.

Метою роботи є з'ясування агроекономічної доцільності вирощування насаджень суниці універсального використання в умовах Степової зони півдня України.

Для дослідження були обрані два сорти:

- сорт Хонейо, короткого світлового дня, раннього строку дозрівання;
- сорт Альбїон, нейтрального світлового дня.

Свіжовикопана розсада сорту Хонейо і Альбїон була висаджена на гряди 28.10.2012 року у круглій отворі на півці за схемою 90+30x30 см.

Дослід – двофакторний. Перший фактор – це сорт. Другий – спосіб використання насаджень (товарного і універсального призначення). Містить 4 варіанти в 4 повторностях, в 1 повторності – 10 рослин.

Метод розміщення варіантів у досліді – латинський квадрат, повторень у варіанті – систематичне.

Площа 30 м² включає 160 рослин. Площа живлення 1 рослини 0,18 м².

Результати досліджень.

У нашому досліді ми використовуємо виробничі(товарні) насадження для отримання посадкового матеріалу, тому формування вусів і розеток відбувається в більш вузькому міжрядді і їх кількість обмежена. У 2013 році ми одержали з 1 га 308,3 тис. вкорінених розеток сорту Хонейо і 285,5 тис. шт. у сорту Альбїон, а у 2014 році відповідно по сортах 271,1 тис. шт. і 224,5 тис. шт (див. рис. 1).

Урожайність суниці залежить від біологічних особливостей сорту, від кількості ріжків, квітконосів, маси ягід. Дані по врожайності суниці в досліджувани роки наведені на рисунку 2.

У середньому за 2 роки дослідження урожайність сорту Альбїон перевищувала урожайність сорту Хонейо в 2,8 рази, при чому величина цього показника в насадженнях товарного призначення по обох сортах була більше на 19 % і 8 % в порівнянні з насадженнями універсального призначення.

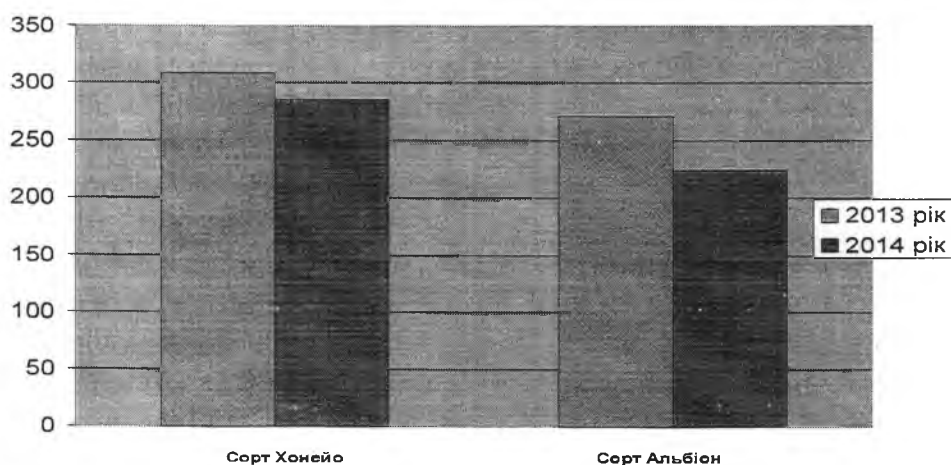

Рисунок 1 – Кількість вкорінених розеток в універсальних насадженнях в 2013-2014 р.р., тис. штук

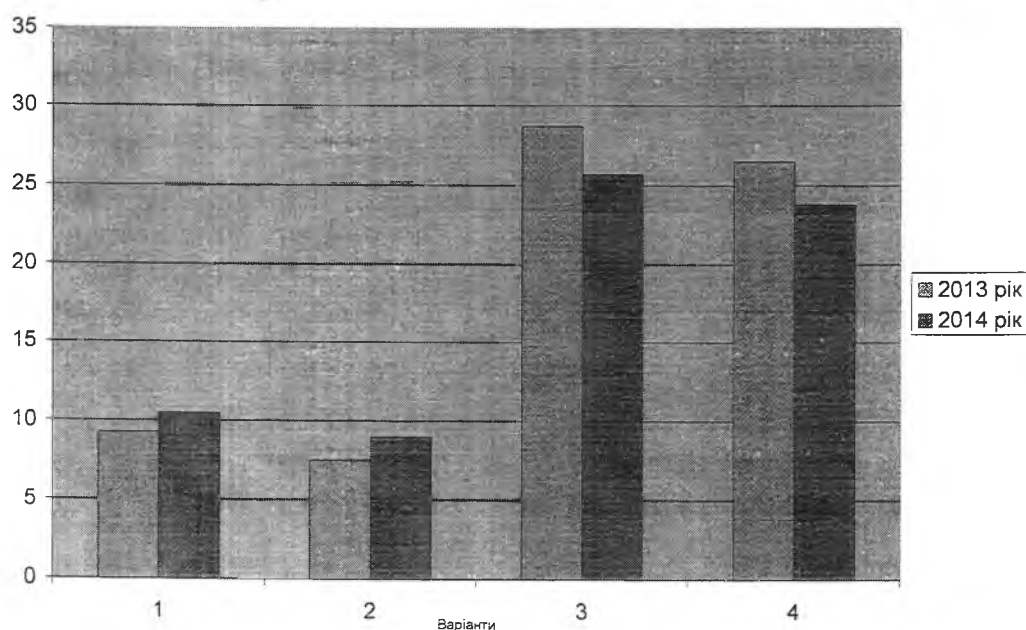

Рисунок 2 – Урожайність суниці за 2013-2014 роки

Суниця – одна з найбільш фондозатратних культур, що певною мірою стримує її широке виробництво, особливо у господарствах з меншими економічними можливостями.

Для оцінки економічної ефективності її вирощування необхідно застосувати комплекс показників, таких як: собівартість продукції, вихід продукції з одиниці прощі, виробничі витрати на вирощування і збирання, вартість валової продукції, прибуток з 1 гектара насаджень, рентабельність виробництва [4].

Дані про економічну ефективність вирощування суниці по варіантам наведені в таблиці.

Таблиця 1 – Економічна ефективність вирощування суниці

Показник ефективності	1(к)	2	3(к)	4
	Сорт Хонейо (товарного призначення)	Сорт Хонейо (універсального призначення)	Сорт Альбїон (товарного призначення)	Сорт Альбїон (універсального призначення)
Урожайність (разом за 2 роки), т/га	19,8	16,5	54,4	50,3
Вартість продукції, грн/га	296,3	447,7	870,4	952,3
Виробничі затрати, тис.грн.	205,5	158,1	295,6	248,2
Собівартість, грн./т	10,4	9,6	5,4	5,0
Чистий прибуток, грн/га	90,8	289,6	574,8	704,1
Рівень рентабельності %	44,1	183,2	194,5	283,7

Висновок:

На основі проаналізованих економічних розрахунків найнижчу рентабельність має сорт Хонейо товарного призначення. В універсальних насадженнях цього сорту за рахунок зменшення суми виробничих затрат та додаткового доходу з розсади суниці показник рентабельності зріс до 183,2 %, тобто на 139,1 %.

Тому і собівартість 1 тони продукції в універсальних насадженнях менша на 0,8 тис. грн по сорту Хонейо і на 0,4 тис. грн по сорту Альбїон.

По сорту Альбїон рівень рентабельності в товарних насадженнях – 194,5 % за рахунок високої врожайності. При універсальному використанні цей показник підвищується до 283,7 %, тобто на 89,2 %.

Отже, підвищення рівня рентабельності в універсальних насадженнях підтверджує доцільність вирощування суниці таким способом. Хоча за рахунок збільшення обсягу ручної праці, це є проблемою для впровадження цього способу виробництва на великі площі, але невеликим господарствам це дозволить зменшити витрати на вирощування цієї культури і залишитися на плаву в сьогоденну економічну кризу.

Список використаних джерел:

1. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво / Куян Володимир Григорович. – К.: Світ, 2004. – 462 с.
2. Лисанюк В. Г. Нові технології вирощування суниці / Лисанюк В. Г., Мельник О. В. // Новини садівництва. – 1994. – № 3 – С. 1–6.
3. Мельник О. В. Міжнародний „суничний” симпозиум у Фінляндії / Мельник О. В. // Новини садівництва. – 2001. – № 1. – С. 31–32.
4. Методика економічної та енергетичної оцінки типів плодоягідних насаджень, помологічних сортів і результатів технологічних досліджень у садівництві / за ред. Шестопаля О. М. – Київ, 2006. – 133 с.